

Raadsbrief

Datum: 28 maart 2019
Behandeld door: Klaas Kiewiet
Zaak: 2019-010930

Verzenddatum:
Mailadres: klaas.kiewiet@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder: Jan Jakob Boersma

Onderwerp: Raadsbrief

Geachte leden van de raad,

In de motie, met onderwerp maaibeleid schadelijke planten, d.d. 5 juli 2018, heeft uw raad in meerderheid aangegeven dat het maaibeleid t.a.v. schadelijke invasieve exoten (waaronder Japanse Duizendknoop en Reuzenberenklauw) en inheems schadelijke soorten (Jacobskruiskruid) aangepast moet worden.

Beleidsnota groen

In de door uw raad medio 2019 vast te stellen Beleidsnota groen is de ambitie van de gemeente verwoord ten aanzien van het maaibeleid. U bent daar als raad ook bij betrokken, onder meer tijdens een werkbijeenkomst samen met bewoners en diverse stakeholders. In de nota zijn zaken opgenomen ten aanzien van het beheer van probleemsoorten, invasieve exoten en het beheer van bermen. De verwachting is dat de Nota groenbeleid definitief in september 2019 ter besluitvorming aan uw raad zal worden aangeboden.

Convenant gedragsregels Jacobskruiskruid (2005)

Gezien het gevaar dat Jacobskruiskruid kan opleveren voor de diergezondheid hebben terrein beherende instanties in de provincie Groningen afgesproken gedragsregels in acht te nemen om risico van vergiftiging van landbouwhuisdieren te beperken. Dit op basis van een gezamenlijk belang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Aan de andere kant hebben partijen onderkend dat Jacobskruiskruid een waardevolle inheemse plantensoort is, een belangrijke voedselplant voor een groot aantal insecten en vlinders, specifiek voor de Sint Jacobsvlinder. Een plant die we toch ook graag zien in onze bermen.

Feitelijk is de problematiek rond Jacobskruiskruid in eerste instantie een verantwoordelijkheid voor de landbouwhuisdierhouder. Deze moet zorgen dat de plant niet in zijn/ haar gebied groeit en geen grasgewas als veevoer oogst/ voert met daarin Jacobskruiskruid.

Desondanks hebben partijen, vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, gedragsregels opgesteld. De belangrijkste afspraken:

- Géén hooiwinning uit gebieden met Jacobskruiskruid (mits hierover goede afspraken zijn gemaakt);
- Verspreiding van Jacobskruiskruid naar risicovolle situaties (hobbyweides/ natuurterreinen) voorkomen, door binnen 100 meter hiervan bloei/ zaadvorming te voorkomen.

De gedragsregels hebben de afgelopen jaren niet het gewenste effect gehad. Jacobskruiskruid heeft zich via wegbermen breed verspreid in de provincie. De gedragsregels zijn provinciaal onvoldoende adequaat toegepast. Voor zover bekend heeft het ook niet geleid tot vergiftigingsgevallen gedurende de afgelopen 13 jaren. De provincie, initiatiefnemer van het convenant, ziet nog onvoldoende redenen tot aanpassing van het convenant of een bestrijdingsverplichting. Dit laatste vormt mede reden om genoemde problematiek in het nieuwe groenbeleid en aanpalende stukken als beleidsnotitie bermen en sloten, een goede plek te geven.

Invasieve exoten

De Europese unie heeft een Unielijst Invasieve exoten vastgesteld (2016/ 2017) met 49 planten- en diersoorten die ecologische of economische schade veroorzaken of risico's ten aanzien van de volksgezondheid. Op dit moment liggen ter besluitvorming nog eens 16 soorten voor. De verwachting is dat de Unielijst uiteindelijk mogelijk 500 soorten zal kunnen gaan omvatten.

Europa heeft het uitwerken van beheerplannen gedelegeerd naar de lidstaten. Nederland heeft het opstellen van beheerplannen gedelegeerd naar de provincies. E.e.a. wordt in platforms en werkgroepen, waarin een vertegenwoordiger van onze gemeente, nader uitgewerkt. Voor de provincie Groningen is een keuze in beheersing gemaakt voor enkele planten/ dieren van de Unielijst:

- Landplanten (2): Reuzenbalsemien, Reuzenberenklauw. Aangevuld met Japanse Duizendknoop (vooralsnog géén Unielijstsoort);
- Waterplanten (6): Grote waternavel, Parelvederkruid, Moeraslantaarn, Ongelijkbladig vederkruid, Waterteunisbloem, Waterwaaier;
- Diersoorten (3): Rosse stekelstaart, Wasbeer, Wasbeerhond (bestrijding dieren bij Wildbeheereenheden).

Er zal een samenwerkingsovereenkomst (bestuurlijk) worden aangegaan met de grote terrein beherende organisaties: 'Exit Invasieve exoten'. Per soort zullen beheerplannen/ protocollen worden opgesteld hoe de soorten te beheersen en/of te bestrijden. De samenwerkingsovereenkomst zal een beperkte looptijd hebben, daarna evaluatie. Bij niet (voldoende) naleving zou er per soort een provinciale aanwijzing kunnen volgen. Beheerkosten zullen in beeld worden gebracht en mogelijk geclaimd bij de rijksoverheid. Ook zal bestrijding van invasieve exoten, passend op de genoemde Unielijst, een plek krijgen in het groenbeleid. Het beheerteam IBOR zal zorgdragen voor een adequaat beheer, deels met inzet van eigen mensen, deels met inzet van derden.

Beleidsnotitie bermen en sloten

De notitie is een nadere uitwerking van het groenbeleid ten aanzien van het beheer van bermen en sloten en zal na vaststelling van de Beleidsnota groen door uw raad, ter vaststelling aan het college worden aangeboden. Momenteel is genoemde beleidsnotitie in voorbereiding. Het leek ons goed om

de concepthoofdpijnen alvast met u te delen. Zo zijn naast de belangrijke bijdrage die bermen met aangepast beheer kunnen leveren aan biodiversiteit, er belangrijke argumenten om methode en frequentie van bermbeheer aan te passen:

- De toename van Jacobskruiskruid;
- De toename van probleemsoorten (ruigtekruiden in bermen, zoals Riet, Grote brandnetel, Ridderzuring);
- De aanwezigheid van invasieve exoten;
- Kruidenrijke bermen dragen bij in belangrijke mate bij aan goede natuurlijke vijanden van de Eikenprocessierups (pop, rups en vlinder).

Uitgangspunt is dat alle bermen 2x p/j worden gemaaid (nu 1x p/j), waarbij:

- 40% gericht op biodiversiteit (cyclomaaier/ messenbalk/ hooilandbeheer);
- 10% hooilandbeheer (boeren/ hobbyisten);
- 25% vegetatiebeheer (klepelen en afzuigen): verschraling;
- 25% klepelen.

Resultaat is dat met de notitie bermbeheer uitvoering wordt gegeven aan:

- De Beleidsnota groen;
- Het verminderen probleemsoorten in de landbouw;
- Het Convenant Jacobskruiskruid;
- De samenwerkingsovereenkomst Invasieve exoten (ten dele);
- Een positieve bijdrage aan verbetering insectenstand;
- Een bijdrage bestrijding Eikenprocessierups (natuurlijke vijanden);
- Het vergroten van de biodiversiteit (deltaplan biodiversiteit);

En:

Aan uw motie maaibeheer schadelijke planten.

Dit jaar zal, waar dit kan, bij de uitvoering van de maaiwerkzaamheden zoveel mogelijk al geanticipeerd worden op het nieuwe bermbeheer.

Financiën

Om uitvoering te geven aan het gewijzigd bermbeheer en beheersing van probleemsoorten is als gevolg vanerschikking van budgetten (nieuwe doorberekening van areaal) in de begroting 2019, hiervoor een bedrag beschikbaar van € 280.000, -, en voor het nieuwe domein 'flora en fauna' (waaronder beheersing aanpak invasieve exoten) een bedrag van € 100.000, -.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen

Pagina: 4 van 4
Datum: 18 maart 2019
Zaak: 2019-010930

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Gemeentesecretaris